

Afgørelse af 27. september, 2022

Vedrørende henvendelse til Lægeetisk Nævn af 20. april 2022, sag nr. 3/2022

Anvendte principper

20. Hvis lægen finder, at en kollegas handlinger eller forfatning truer patientsikkerheden, så skal lægen afhjælpe problemet ved at gå i dialog med kollegaen. Om nødvendigt skal lægen inddrage den lokale ledelse og relevante myndigheder. I sådanne tilfælde bør lægen almindeligvis forinden orientere vedkommende kollega.

21. Lægen skal bidrage til sundhed i samfundet og anvende sundhedsressourcer hensigtsmæssigt. Hvis lægen bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold, bør lægen gøre opmærksom på dette.

22. Lægen skal kende og respektere love, regler og retningslinjer, som er relevante for lægens arbejde. Hvis de er uhensigtsmæssige, bør lægen gøre opmærksom på dette.

Afgørelse: Nævnet finder, at indklagede læger ikke har fulgt Lægeforeningens etiske princip nr. 20.

Sagsresumé

Lægeetisk Nævn modtog den 20. april 2022 en klage over en gruppe af læger.

Klagerne angiver i deres klage, at de siden opstart af konkret højt specialiseret behandling i privat regi har været udsat for bagvaskelse og injurier fra gruppen af indklagede læger, der alle er tilknyttet den enhed i det offentlige hospitalsvæsen, hvor Sundhedsstyrelsen har placeret den offentlige funktion af den pågældende behandling. Klager anfører, at de indklagede læger, uden forudgående forsøg på dialog med klager, har rettet henvendelse af usand og bagvaskende karakter til Styrelsen for Patientsikkerhed, flere faglige selskaber og Sundhedsstyrelsen. Ved ikke forinden at henvende sig til klager og indgå i en dialog, mener klager, at indklagede har udvist ukollegial adfærd og overtrådt Lægeforeningens etiske principper nr. 17-20.

Klager er desuden af den opfattelse, at de indklagede læger ikke forinden deres henvendelse til myndighederne reelt har undersøgt forholdene omkring etablering af den pågældende behandling på privathospitalet.

Indklagede gruppe af læger anfører om henvendelsen til Styrelsen for Patientsikkerhed, at denne er begrundet i det samfundsansvar, som Lægeforeningens etiske principper nr. 21 og 22 opstiller for læger. Indklagede angiver, at der er truffet en fælles national beslutning for placering af den offentlige landdelsfunktion for den pågældende højt specialiserede behandling. På trods heraf etableres et tilbud om denne behandling på privathospitalet, hvilket efter indklagedes opfattelse udfordrer deres opfattelse af lægers forpligtelser efter Lægeforeningens etiske princip nr. 22.

Indklagede pointerer, at efter deres opfattelse var henvendelsen til Styrelsen for Patientsikkerhed på ingen måde grundløs, men tværtimod saglig og baseret på et indgående kendskab til den pågældende behandling, de patientsikkerhedsmæssige aspekter i behandlingen og de drøftelser i forbindelse med specialeplanen, der havde gået forud gennem flere år.

Nævnets afgørelse og begrundelse

Lægeetisk Nævn har i den konkrete sag fundet det relevant at inddrage principperne nr. 20, 21 og 22 i Lægeforeningens etiske principper. De nævnte principper udtrykker nogle forpligtelser for læger, dels i en kollegial sammenhæng og dels ud fra en samfundsmæssig vinkel.

Indsendelse af en bekymringsskrivelse til Styrelsen for Patientsikkerhed er det centrale omdrejningspunkt for klagen.

Lægeetisk Nævn forstår parternes positioner på den måde, at klager ser problematikken som en kollegial relation, i og med at klager opfatter henvendelsen til Styrelsen for Patientsikkerhed som en bekymringsskrivelse, der vedrører dem som læger i deres faglige virke. Indklagede opfatter omvendt problematikken som en forpligtelse for læger til at underrette myndighederne om det uhensigtsmæssige i, at man i privat regi kan etablere højt specialiseret behandling uden om Sundhedsstyrelsens specialeplan, og at et privathospital dermed ikke er underlagt de samme krav, som stilles til de offentlige tilbud om højt specialiserede funktioner.

Lægeetisk Nævn finder det generelt vigtigt, at læger aktivt deltager i opretholdelse af en høj grad af patientsikkerhed i det danske sundhedsvæsen, både i det offentlige og i det private regi. Dette kan indebære, at læger overfor relevante myndigheder påpeger uhensigtsmæssigheder til fare for patientsikkerheden. Hvis en sådan bekymring retter sig mod en konkret behandlingsform på en konkret afdeling eller sygehus, kan dette indebære et fokus på konkrete lægekollegeres faglige kompetencer. I sådanne tilfælde vil Lægeforeningens princip nr. 20 blive aktuel.

Nævnet finder i den konkrete sag, at de indklagedes henvendelse til Styrelsen for Patientsikkerhed i sin kerne udtrykker bekymring for patientsikkerheden på privathospitalet ved udførelse af den pågældende behandling. Dette indebærer, at myndighederne ved deres vurdering af patientsikkerheden må forventes at forholde sig konkret til de faglige kompetencer hos de læger på privathospitalet, der er involveret i den pågældende behandling, herunder også klagerne. Princip nr. 20 finder derfor anvendelse.

Princip nr. 20 fordrer kollegial dialog og orientering i denne type af sager. Det er nævnets opfattelse, at initiativet til en sådan dialog/orientering skal komme fra den eller de læger, der påtænker at indsende en bekymringsskrivelse til myndighederne. Som sagen ligger oplyst for nævnet, har indklagede gruppe af læger ikke på noget tidspunkt udvist et sådant initiativ.

Lægeetisk Nævn finder på denne baggrund, at indklagede gruppe af læger ikke har fulgt Lægeforeningens etiske princip nr. 20.

Nævnet finder ikke grundlag for at udtrykke kritik af indberetningen som sådan, da dette efter nævnets opfattelse i så fald måtte basere sig på en vurdering af, om der fagligt er grundlag for at anse patientsikkerheden for truet ved udbydelse af den konkrete behandling på privathospitalet. En sådan vurdering ligger uden for nævnets kompetence.

Særligt vedrørende (med)indklaget lægelig repræsentant for hospitalsledelsen har Lægeetisk Nævn lagt til grund, efter de oplysninger som nævnet har fået forelagt, at den pågældende ikke har deltaget i beslutningen om at udfærdige og indsende bekymringskrivelsen, og nævnet afviser på den baggrund denne del af klagen. Lægeetisk Nævn har i forbindelse med den aktuelle sag diskuteret, i hvilket omfang ledende læger har et særligt ansvar for at sikre overholdelse af de etiske principper i situationer, hvor de bliver bekendt med, at lægekolleger ikke er opmærksomme på disse. Baggrunden er, at flere af nævnets medlemmer i den aktuelle sag udtrykte den holdning, at med den viden, som den pågældende ledelsesrepræsentant havde fået ved sin modtagelse af bekymringskrivelsen forud for indsendelsen, så havde det været hensigtsmæssigt, om han qua sin ledende funktion havde opfordret indklagede gruppe af læger til at gå i dialog med klager inden indsendelse af bekymringskrivelse.